

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-870

14/06/2021

ქ. თბილისი

ქ. თერჯოლაში, შპს „დაგის“ ცემენტისა და ფილერის საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, შპს „დაგის“ (ს.კ. 406038540) მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. თერჯოლაში ცემენტისა და ფილერის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში და კანონით გათვალისწინებული თანდართული დოკუმენტაცია, რაზეც სამინისტრომ უზრუნველყო საექსპერტო კომისიის შექმნა და დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის განთავსება სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თერჯოლის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე. გზმ-ის ანგარიში მომზადებულია შპს „ზეციხელი 2010“-ის მიერ.

2020 წლის 16 ოქტომბერს შპს „დაგის“ მიერ სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილი იყო აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიში, რაზეც სამინისტროს მიერ სკოპინგის პროცედურის შედეგად დადგინდა საქმიანობის გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი საკითხები (ბრძანება N 2-1160; სკოპინგის დასკვნა N92 - 27.11.2020).

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება, რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. თერჯოლაში, შპს „დაგის“ საკუთრებაში არსებულ 3951 მ² ფართობის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 33.09.43.550). საპროექტო ტერიტორიის GPS კოორდინატებია X=329020.00; Y=4669440.00. ნაკვეთს აღმოსავლეთიდან და სამხრეთიდან ემიჯნება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები, ხოლო დასავლეთიდან - დაურეგისტრირებელი მიწის ნაკვეთი. ტერიტორიის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, დაახლოებით 310 მეტრში მიედინება მდ. ჩოლაბური, ხოლო სამხრეთ-დასავლეთით, დაახლოებით 500 მეტრში მდ. ყვირილა. ნაკვეთის საკადასტრო საზღვრიდან დაახლოებით 77 მეტრში მდებარეობს შპს „ჩოლაბურის“ კუთვნილი მიწის ნაკვეთი, რომელზეც განთავსებულია შპს „მარინის“ ასფალტის საწარმო, ხოლო დაახლოებით 120 მეტრში ფუნქციონირებს შპს „ბორანის“ ასფალტის საწარმო და ინერტული მასალების სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარი. ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დგინდება, რომ უახლოესი მოსახლე ნაკვეთიდან დაშორებულია დაახლოებით 1480 მეტრით.

წარმოდგენილ გზმ-ის ანგარიშში შეფასებულია არაქმედების ალტერნატივა, ამასთან აღნიშნულია, რომ პროექტის დაგეგმვის ეტაპზე განიხილებოდა ტექნოლოგიური და განთავსების ტერიტორიის ალტერნატივები. დოკუმენტის თანახმად, საწარმოსათვის შერჩეულ იქნა თანამედროვე ტიპის, მაღალი ეფექტურობის მქონე სამსაფეხურიანი

მტვერდამჭერი სისტემა, ხოლო ცემენტის სილოსებისათვის - 99.9%-იანი ეფექტურობის მქონე სახელოიანი ფილტრები. გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიის შერჩევა განაპირობა უახლოეს მოსახლესთან დაშორების მანძილმა (1400 მ), აგრეთვე საწარმოსათვის აუცილებელი კომუნიკაციების არსებობამ. ამასთან, წარმოდგენილი დოკუმენტის თანახმად, შერჩეული ტერიტორია მდებარეობს სამრეწველო ზონაში, სადაც ბუნებრივი ლანდშაფტი წარმოდგენილი არ არის.

პროექტის ფარგლებში საპროექტო ტერიტორიაზე დაგეგმილია ანგარის ტიპის შენობის მოწყობა, სადაც განთავსდება ორი ცალი, 5 ტ/სთ წარმადობის ბურთულეებიანი წისქვილი (ჯამურად 10 ტ/სთ) და 10 ტ/სთ წარმადობის საშრობი დოლი. ტერიტორიაზე ასევე მოეწყობა ცემენტისა და ფილერისათვის განკუთვნილი 4 სილოსი, თითოეული 80 ტ მოცულობით (ჯამურად 320 ტ) და დაცვის შენობა. ობიექტზე დასაქმებული იქნება დაახლოებით 12 ადამიანი.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო საწარმო იმუშავებს წელიწადში 6000 საათის განმავლობაში. წელიწადში 300 დღე, დღეში 20-საათიანი სამუშაო გრაფიკით და აწარმოებს ფილერსა და 300, 400 და 500 მარკის ცემენტს. საწარმო წელიწადში გეგმავს ჯამურად მაქსიმუმ 25000 ტონა ცემენტისა და 35000 ტონა ფილერის წარმოებას. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, ცემენტისა და ფილერის წარმოება განხორციელდება მონაცვლეობით რეჟიმში. კერძოდ, წელიწადში 125 დღე განხორციელდება ცემენტის დაფქვა, ხოლო 175 დღე - ფილერის წარმოება. ცემენტის წარმოებისთვის საწარმო წელიწადში გამოიყენებს 20000 ტონა კლინკერს, 1250 ტონა თაბაშირს, 3750 ტონა დანამატებს, ხოლო ფილერის საწარმოებლად წლიურად გამოყენებული იქნება 35000 ტონა თაბაშირი.

გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, ცემენტის წარმოებისას ხორციელდება კლინკერის, მინერალური დანამატებისა და თაბაშირის ერთდროული დაფქვა. თავდაპირველად, ნედლეულის საწყობში შესაბამისი პროპორციებით ხდება კაზმის მომზადება. მომზადებული კაზმი ავტომატურითავე გადაიტვირთება მიმდებ ბუნკერში, საიდანაც ლენტური ტრანსპორტორით გადადის ბურთულეებიან წისქვილში დასაფქვავად. დაფქვის შედეგად მიღებული მზა პროდუქტი - ცემენტი ან ფილერი, პნევმოტრანსპორტორის საშუალებით იტვირთება პროდუქციისათვის განკუთვნილ, 80 ტ მოცულობის სილოსებში.

წარმოდგენილ გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ წარმოებისათვის გამოყენებული იქნება ადგილობრივი ნედლეული, რომლის ტრანსპორტირება განხორციელდება თვითმცლელეების საშუალებით, ნედლეულის განთავსება მოხდება შენობაში, ბეტონის სასაწყობე მოედანზე ცალ-ცალკე ნაყარების სახით. წარმოებული პროდუქციის - ცემენტის გაცემა მოხდება როგორც ტომრებში დაფასოებული სახით, ისე - ცემენტშიდით, ხოლო ფილერი გაიყვამა ცემენტშიდით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ნედლეულის შემოტანისა და პროდუქციის გატანისათვის გამოყენებული იქნება ზესტაფონი-სვირის საავტომობილო გზა სატრანსპორტო ოპერაციები განხორციელდება დღის საათებში.

გზმ-ის ანგარიშსა და თანდართულ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში შეფასებულია ობიექტის ფუნქციონირებით გამოწვეული ზეგავლენა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მისი უმთავრესი ასპექტების გათვალისწინებით. საწარმოში იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები: საწარმოს ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება

მოსალოდნელია ნედლეულის მიღება-დასაწყობების, მიმღებ ბუნკერებში ჩაყრის, შრობის, დაფქვის, სილოსებში ტრანსპორტირების, პროდუქციის დაფასებისა და გაცემისას. საპროექტო საწარმოში გამოვლენილია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების 17 წყარო. საწარმოს ექსპლუატაციის შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა არაორგანული მტვერი (70-20% SiO₂ შემცველობით), ცემენტის მტვერი (არაორგანული მტვერი 20%-მდე SiO₂ შემცველობით), აზოტის დიოქსიდი და ნახშირბადის ოქსიდი. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად, რომელიც განხორციელდა ორ ვარიანტად - ფილერისა და ცემენტის წარმოებისთვის ცალ-ცალკე და რომელშიც ფონად გათვალისწინებულ იქნა გაფრქვევის მაჩვენებლები შპს „მარინისა“ და შპს „ბორანის“ ახლომდებარე ასფალტის საწარმოებიდან, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობებს ობიექტიდან 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვარზე. შესაბამისად, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევებად. გზშ-ის ანგარიშში გათვალისწინებულია ატმოსფერულ ჰაერზე მავნე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, წისკვილები აღჭურვილი იქნება სამსაფეხურიანი აირგამწმენდი სისტემით, რომელიც შედგება დამლექი კამერის (2.3x0.72x0.6 მეტრი), ციკლონისა და სახელოებიანი ფილტრებისაგან, 99.9 %-იანი ეფექტურობით. გამონაბოლქვი აირმტვერნარევის გაწმენდის შემდეგ დაჭერილი ცემენტის მტვერი დაუბრუნდება ცემენტის ელევატორს. ასევე, ცემენტის სილოსებზე დამონტაჟდება 99,9 % ეფექტურობის მქონე სახელოიანი ფილტრები.

საწარმოში წყლის გამოყენება განხორციელდება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით. წყალაღებისათვის დაგეგმილია საწარმოს ტერიტორიაზე ჭაბურღილის მოწყობა, რომელზეც აღებული იქნება შესაბამისი ლიცენზია. აღნიშნული მიზნებით წელიწადში გათვალისწინებულია 162 მ³ წყლის მოხმარება. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლები შიდა საკანალიზაციო ქსელით ჩაშვებული იქნება ბეტონის ორმოში, რომელიც პერიოდულად გაიწმინდება. საწარმოო ციკლში წყალი არ გამოიყენება, შესაბამისად, საწარმოს ექსპლუატაციისას საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნა მოსალოდნელი არ არის. რაც შეეხება სანიაღვრე წყლებს, გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, წლიურად მოსალოდნელია 3824,568 მ³ სანიაღვრე წყლის წარმოქმნა. ვინაიდან საწარმოო პროცესი მიმდინარეობს დახურულ შენობაში, სანიაღვრე წყლის შეწონილი ნაწილაკებით დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის. აღნიშნული წყლები ჩაედინება ტერიტორიის მიმდებარედ არსებულ სანიაღვრე არხებში. საწარმოდან უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტები, მდინარე ჩოლაბური და მდინარე ყვირილა დაშორებულია დაახლოებით 310 და 500 მეტრით. ვინაიდან საწარმოს არ გააჩნია ზედაპირულ ობიექტებში ჩამდინარე წყლები, აღნიშნულ ობიექტებზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. ამასთან, ვინაიდან საწარმოო პროცესი მიმდინარეობს დახურულ შენობაში, მცირეა ნიადაგისა და გრუნტის დაბინძურების რისკები.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოს მიმდებარე არეალი წარმოადგენს ტექნოგენური დატვირთვის ზონას და საპროექტო ტერიტორიაზე წარმოდგენილია მხოლოდ ბალახოვანი მცენარეები. შესაბამისად, ცხოველთა ჰაბიტატებზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. დოკუმენტის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელების შედეგად მცენარეულ საფარსა და ცხოველთა სამყაროზე მოსალოდნელია მხოლოდ ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან დაკავშირებული არაპირდაპირი ზემოქმედება, თუმცა, ვინაიდან საწარმო აღჭურვილი იქნება მაღალი ეფექტურობის მტვერდამჭერი სისტემით, აღნიშნული ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციისას ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული დანადგარებიდან მოსალოდნელია ხმაურის გავრცელება. ხმაური ასევე შესაძლებელია გამოიწვიოს სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობამ. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, შესრულებული გაანგარიშების მიხედვით დადგინდა, რომ საწარმოო ობიექტისგან მოსალოდნელი ხმაური არ აღემატება დასაშვებ ნორმებს უახლოეს მოსახლესთან, რადგან ხმაურის გამომწვევი დანადგარები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ხმაურით გამოწვეულ ზემოქმედებას, ხოლო ნედლეულის შემოტანისა და პროდუქციის გატანის მიზნით განხორციელებული სატრანსპორტო ოპერაციების რაოდენობა დღის განმავლობაში არ გადააჭარბებს 20-ს. შესაბამისად, სატრანსპორტო ნაკადებზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. აღსანიშნავია, რომ გზმ-ის ანგარიშში, ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედების შემცირების მიზნით, განსაზღვრულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები, მათ შორის მანქანა-დანადგარების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა და ხმაურის დონეების მონიტორინგი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოში მოსალოდნელია საწარმოო, საყოფაცხოვრებო და სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. გზმ-ის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ნარჩენების შეგროვება მოხდება სეპარირებულად. არასახიფათო ნარჩენები განთავსდება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე, ხოლო სახიფათო ნარჩენები, შემდგომი მართვის მიზნით, გადაეცემა შესაბამისი უფლებამოსილების მქონე კომპანიებს.

გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ნაკვეთის სიახლოვეს ფუნქციონირებს შპს „მარინისა“ და შპს „ბორანის“ ასფალტის საწარმოები. საქმიანობების სპეციფიკიდან გამომდინარე, კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებისა და ხმაურის გავრცელების კუთხით. გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის გაანგარიშება შესრულდა ფონური მდგომარეობისა და აღნიშნული ობიექტების გათვალისწინებით. აღსანიშნავია, რომ საპროექტო საწარმო აღჭურვილი იქნება 99,9% ეფექტურობის მქონე ფილტრებით, ასევე, ხმაურის გამომწვევი ობიექტები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი გზმ-ის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია ასევე განთავსდა ქალაქ თერჯოლის ტერიტორიაზე. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730?publication=0>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „დაგის“ ცემეტისა და ფილერის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 4 მარტს Webex-ის აპლიკაციის საშუალებით. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „დაგის“, თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიის, საკონსულტაციო კომპანია „ზეციხელი 2010-ის“ და არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები. საჯარო განხილვის ფარგლებში დამსწრე

საზოგადოების მიერ დაისვა კითხვები და გამოთქმულ იქნა შენიშვნები. თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლის მხრიდან დაისვა კითხვები საპროექტო საწარმოში ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმების საკითხსა და პროექტის დაწყების სავარაუდო თარიღთან დაკავშირებით. ხოლო არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლის მიერ დაისვა შეკითხვები როგორც სამინისტროს, ისე საქმიანობის განმახორციელებლის მისამართით. სამინისტროს წარმომადგენლისათვის განკუთვნილი შეკითხვები ეხებოდა საჯარო განხილვების ჩატარების ფორმატსა და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელების საკითხს. სამინისტროს წარმომადგენელმა აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით განმარტა, რომ განცხადება საინფორმაციო დაფაზე გამოქვეყნების მიზნით გადაიგზავნა თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიაში, აგრეთვე გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში. საჯარო განხილვის თაობაზე განცხადებები გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ განთავსებულ იქნა ქ. თერჯოლაში ხუთ ლოკაციაზე, რასთან დაკავშირებითაც სამინისტროს ეცნობა წერილობით, შესაბამისი მისამართებისა და კოორდინატების მითითებით. ამასთან, საჯარო განხილვის მსვლელობისას მუნიციპალიტეტის წარმომადგენელმა დამატებით აღნიშნა, რომ საჯარო განხილვისა და პროექტის შესახებ ინფორმაცია განთავსებულ იქნა მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო დაფაზე, ვებგვერდზე, საკრებულოში, მერიაში და კიდევ ერთ ლოკაციაზე. საქმიანობასთან დაკავშირებით წარმოდგენილი შენიშვნები შეეხებოდა გზშ-ის ანგარიშის არასრულფასოვნად შესრულებას, საწარმოს განთავსების და არაქმედების ალტერნატივების ანალიზს, ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასებას, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების ზემოქმედებას საპროექტო ნაკვეთის მიმდებარედ არსებულ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებსა და მათზე დასაქმებული ადამიანების ჯანმრთელობაზე, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ შემარბილებელ ღონისძიებებს და ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირებისას გამოყენებული ტრანსპორტის საკითხს. აღნიშნული შენიშვნები „მწვანე ალტერნატივას“ მიერ სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა ასევე წერილობითი ფორმით. საჯარო განხილვაზე დაფიქსირებული შენიშვნების გარდა, წერილობით წარმოდგენილი შენიშვნები ეხებოდა გზშ-ის ანგარიშის ხარისხსა და მასში არსებულ გარკვეულ შეუსაბამობებს.

გზშ-ის ანგარიშში შეფასებულია არაქმედების ალტერნატივა და დასაბუთებულია შერჩეული ალტერნატივა. დოკუმენტის თანახმად, საწარმოს განთავსების ტერიტორიის მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს ტექნოპარკად დატვირთულ ზონას. საპროექტო ნაკვეთი მდებარეობს ქ. თერჯოლაში, მდ. ჩოლაბურის სამრეწველო ზონის ტერიტორიაზე, რომელიც წლების განმავლობაში განიცდიდა ტექნოპარკ დატვირთვას და მასზე ბუნებრივი ლანდშაფტი შემორჩენილი არ არის, ხოლო ნიადაგი დეგრადირებულია. გზშ-ის ანგარიშში შეფასებულია ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების საკითხები და შეფასებულია საწარმოს ფუნქციონირებით გამოწვეული ზეგავლენა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, შესრულებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაზნვის ანგარიში მიმდებარედ არსებული ობიექტების (შპს „მარინი“ და შპს „ბორანი“) გათვალისწინებით, რომლის თანახმად, ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობებს ობიექტიდან 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვარზე. გზშ-ს ანგარიშში გათვალისწინებულია ატმოსფერულ ჰაერზე მავნე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები. ამასთან დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ საწარმო განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში, ხოლო სამსხვრევი დანადგარები და სილოსები აღჭურვილი იქნება მაღალი ეფექტურობის მტვერდამჭერებით, შესაბამისად, ატმოსფერულ ჰაერსა და მიმდებარე ტერიტორიებზე ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი. ამასთან, ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე

საპროექტო ტერიტორიის დათვალიერებით დადგინდა, რომ დაგეგმილი საწარმოს მიმდებარედ არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ნაკვეთები აუთვისებელია. გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, მზა პროდუქციის - ცემენტისა და ფილერის გაცემა დაგეგმილია ტომრებში დაფასოებული სახით ან ცემენტშიდებით. ზემოაღნიშნულ შენიშვნებთან დაკავშირებით ვრცელი განმარტებები მოცემულია გადაწყვეტილებაზე თანდართულ ცხრილში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე განხორციელდა საპროექტო ტერიტორიის დათვალიერება და ვიზუალური შეფასება. აღნიშნულის შედეგად დადგინდა, რომ საპროექტო ტერიტორია მოხრეშილია და მასზე დაწყებულია მიწის სამუშაოები. აღნიშნულის შესახებ, შემდგომი რეაგირების მიზნით, ინფორმაცია გადაგზავნილ იქნა გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში. აღნიშნულთან დაკავშირებით, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის დასავლეთის რეგიონული სამმართველოს მიერ შპს „დაგის“ მიმართ გატარებული იქნა ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის ზომები, კერძოდ შედგენილ იქნა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷ მუხლის პირველი ნაწილის დარღვევით. მასალები შემდგომი რეაგირების მიზნით გადაეგზავნა სასამართლოს.

გზშ-ის ანგარიშს თან ერთვის ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა, გარემოზე მოსალოდნელი ნეგატიური ზემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები, ნარჩენების მართვის გეგმა, საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა, დასკვნები და რეკომენდაციები.

აღნიშნული გზშ-ის ანგარიში განიხილეს შესაბამისმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერების ასევე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-12 მუხლისა და ამავე კოდექსის II დანართის მე-5 პუნქტის 5.4 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება ქ. თერჯოლაში, შპს „დაგის“ ცემენტისა და ფილერის საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „დაგმა“ საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმის, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. შპს „დაგმა“ ექსპლუატაციაში შესვლამდე უზრუნველყოს „კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება. ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს სამინისტროსთან შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
5. შპს „დაგმა“ უზრუნველყოს „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე, აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;

6. შპს „დაგმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან სამი თვის ვადაში უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგის გეგმის ხელახალი შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც თვითმონიტორინგის კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებთან (მათ, შორის, უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის მოთხოვნა) ერთად, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგის საკითხი საწარმოდან 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვარზე, უახლოესი მოსახლის მიმართულებით (კოორდინატების, სიხშირის, საწარმოს ფუნქციონირების რეჟიმის და სამინისტროში თვითმონიტორინგის შედეგების წარმოდგენის პერიოდულობის მითითებით); საქმიანობა განახორციელოს შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
7. შპს „დაგმა“ უზრუნველყოს აირმტვერდამჭერი სისტემის გამართულობის მუდმივი კონტროლი;
8. შპს „დაგმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან სამი თვის ვადაში საწარმოო ტერიტორიიდან სანიაღვრე წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით უზრუნველყოს შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებების სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
9. შპს „დაგმა“ მტვრის გავრცელების პრევენციის მიზნით უზრუნველყოს მშრალ ამინდებში ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირებისას სატრანსპორტო ოპერაციებისთვის გათვალისწინებული საავტომობილო გზების მორწყვა;
10. შპს „დაგი“ ვალდებულია საწარმოს ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
11. შპს „დაგმა“ საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში, უზრუნველყოს გარემოს წინანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის გზებისა და საშუალებების განსაზღვრა და შესაბამისი პროექტის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა;
12. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განხორციელდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით;
13. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „დაგს“;
14. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „დაგის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
15. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში აღნიშნული გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თერჯოლის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
16. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი